

Den 14. marts 2017
MFVM 244

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens delegerede forordning (EU) af 15. februar 2017 om ændring af delegeret forordning (EU) nr. 639/2014 for så vidt angår kontrolforanstaltninger i forbindelse med dyrkning af hamp, visse bestemmelser om grønning, betaling til unge landbrugere, der har kontrol over en juridisk person, beregning af støttebeløb pr. enhed inden for rammerne af frivillig koblet støtte, dele af betalingsrettigheder og visse meddelelseskra v vedrørende den generelle arealbetalingsordning og frivillig koblet støtte og om ændring af bilag X til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 (delegeret retsakt)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til en delegeret retsakt om ændring af en række regler, som vedrører EU's direkte støtte til landbrugerne, særligt vedrørende miljøfokusarealer, som udgør et af de grønne krav. Ændringen medfører blandt andet, at der indføres sprøjteforbud på visse miljøfokusarealer. Sprøjteforbuddet kan risikere at vanskeliggøre kontrollen af de grønne krav, og derved forsinke udbetaling af landbrugsstøtten. Det vil dog afhænge af retningslinjer fra Kommissionen omkring gennemførelsen af dette forbud, samt den efterfølgende nationale gennemførelse. Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede forordning, idet der lægges afgørende vægt på, at ændringerne af de grønne krav ikke nødvendiggør en forsinket udbetaling af landbrugsstøtten i Danmark. Regeringen vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om delegeret forordning (EU) af 15. februar 2017 om ændring af delegeret forordning (EU) nr. 639/2014 for så vidt angår kontrolforanstaltninger i forbindelse med dyrkning af hamp, visse bestemmelser om grønning, betaling til unge landbrugere, der har kontrol over en juridisk person, beregning af støttebeløb pr. enhed inden for rammerne af frivillig koblet støtte, dele af betalingsrettigheder og visse meddelelseskra v vedrørende den generelle arealbetalingsordning og frivillig koblet støtte og om ændring af bilag X til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 35, stk. 2 og 3, artikel 44, stk. 5, litra b), artikel 46, stk. 9, litra c) og c), artikel 50, stk. 11, artikel 52, stk. 9, litra a), og artikel 67, stk. 1 og 2, litra a) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om direkte betalinger nr. 1307/2013.

Forslaget er vedtaget af Kommissionen med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1307/2013 som en delegeret retsakt. Den delegerede retsakt kan træde i kraft, hvis Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for en frist på 2 måneder. Fristen for indsigelse kan forlænges med 2 måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med absolut flertal. Rådet træffer beslutning om indsigelse med kvalificeret flertal.

Forslaget blev sendt i høring af Kommissionen den 15. februar 2017, og skal derfor behandles i Rådet inden for 2 måneder efter denne dato.

Formål og indhold

Kommissionen foreslår ændringer og tilpasninger af en række regler vedrørende de direkte betalinger til landbrugerne. Ændringerne skal gennemføres fra 2018, og medlemsstaterne kan vælge at gennemføre visse af ændringerne fra 2017. Hovedparten af ændringerne er alene tekniske og tager sigte på forenkling og tydeliggørelse af eksisterende regler.

Grønne krav

Fra og med 2015 afhænger de direkte betalinger til landbrugerne i EU af, at de overholder tre grønne krav. Kommissionen foreslår en ændring af visse regler for de grønne krav. Ændringerne skal ses på baggrund af, at Kommissionen i forbindelse med vedtagelsen af den delegerede retsakt i 2014 forpligtede sig til at høste erfaringerne fra det første års anvendelse af reglerne om miljøfokusarealer. De tre krav er:

- Afgrødediversificering. Landbrug over 10 hektar skal hvert år dyrke forskellige afgrøder.
- Permanente græsarealer. Landbrugere skal bevare de permanente græsarealer, herunder et pløjeforbud i miljømæssigt sårbare områder.
- Miljøfokusområder. Landbrug med mindst 15 hektar i omdrift skal afsætte mindst 5 % af dette areal til miljøfokusområde, som for eksempel brakarealer, efterafgrøder og bræmmer mv.

Kommissionen udarbejdede i sommeren 2016 en analyse af medlemsstaternes gennemførelse af de grønne krav efter det første års anvendelse. Kommissionen kom frem til, at der var visse svagheder i gennemførelsen, som skyldes uklare regler og begrænsninger som følge af visse tekniske krav. Desuden fandt Kommissionen, at der var behov for at styrke de miljømæssige- og klimamæssige fordele af de grønne krav. For at løse disse svagheder har Kommissionen fremsat en række ændringsforslag.

I relation til at forenkle kravet om afgrødediversificering foreslås det, at medlemsstaterne i stedet for én kontrolperiode, kan fastsætte forskellige kontrolperioder på regionalt niveau, for at tage hensyn til forskellige klimatiske forhold. Desuden foreslås det, at små planteskolearealer fremover kan nøjes med at anmelde deres arealer som én afgrøde benævnt "blandinger".

Med henblik på at forenkle de grønne krav og styrke de miljømæssige- og klimamæssige fordele af heraf, har Kommissionen foreslået en række justeringer af kravet om miljøfokusområder. De væsentligste ændringer er, at der indføres minimumsperioder for, hvor længe et areal henholdsvis skal være braklagt og være udlagt med efterafgrøder på henholdsvis 6 måneder og 8 uger. Fremover kan

bælgfrugter, som for eksempel lucerne og kløver i ren bestand, desuden tælle med som udlæg under efterafgrødereglerne. Der sker en harmonisering af reglerne for visse landskabselementer i relation til størrelse mv. Endvidere forenkles reglerne for arealer med kvælstoffikserende afgrøder, således at man fremover kan tillade blandinger, hvori indgår ikke-kvælstoffikserende afgrøder, og der er ikke mere krav til placeringen af disse arealer.

Randzoner og markbræmmer fusioneres, således at en medlemsstat, som ønsker et af disse elementer, skal vælge begge.

Den største ændring er dog, at der indføres forbud mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler på visse miljøfokusområder. Forbuddet omfatter miljøfokusområder udlagt med efterafgrøder, herunder udlæg af græs, brak, arealer op til skov og kvælstoffikserende afgrøder. For arealer med efterafgrøder, der etableres ved udlæg af græs i en hovedafgrøde, gælder pesticidforbuddet 8 uger efter høst af hovedafgrøden. For de øvrige arealtyper omfattet af forbuddet gælder forbuddet i den periode, som arealet skal udlægges for at tælle med som miljøfokusareal.

I Danmark vil pesticidforbuddet omfatte miljøfokusområderne: brak, efterafgrøder sået efter høst og etableret ved udlæg af græs i hovedafgrøder. I Danmark kan kvælstoffikserende afgrøder ikke anvendes som miljøfokusområde.

Unge landbrugere-ordningen

Kommissionen foreslår en mindre justering, således at de eksisterende regler fremgår tydeligere. Således tydeliggøres det, at en landbruger, som søger støtte under unge landbrugerordningen, ikke må være mere end 40 år første gang, der søges om denne støtte.

Den generelle arealbetalingsordning

Kommissionen foreslår en mindre lempelse i et afrapporteringskrav for de nye medlemsstater, som anvender et forenklet støttesystem uden betalingsrettigheder (SAPS).

Frivillig koblet støtte

Kommissionen foreslår en mindre lempelse i et afrapporteringskrav for medlemsstater, som anvender koblede støtteordninger. Endvidere tydeliggøres eksisterende regler i relation til beregning af støttebeløb pr. hektar/areal.

Betalingsrettigheder

Kommissionen foreslår en mindre teknisk justering vedrørende udnyttelse af dele af en betalingsrettighed, således at hvis blot en del af en betalingsrettighed aktiveres sammen med et areal, så betragtes hele betalingsrettigheden som udnyttet.

Hamp

Kommissionen foreslår, at overflytte gennemførelsesbestemmelser om hamp fra gennemførelsesforordning nr. 809/2014, artikel 45 samt bilag, til den delegerede forordning, da dette er korrekt i forhold til hjemlen. Endvidere foreslås mindre tilpasninger for at tage hensyn til de særlige karakteristika for hamp, der dyrkes som efterafgrøde.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt. Sagen forventes drøftet i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg den 23. marts 2017.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Konsekvenser

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere de statsfinansielle, samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser af forslaget, idet dette vil afhænge af nærmere retningslinjer fra Kommissionen omkring gennemførelsen af særligt forbuddet mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, samt den valgte nationale gennemførelse. Der er dog risiko for, at et forbud kan vanskeliggøre en hurtig gennemførelse af kontrollen af de grønne krav, og derved nødvendiggøre en senere udbetaling af landbrugsstøtten i Danmark, hvilket vil have en negativ likviditetseffekt for landbrugerne. Landbrugsstøtte kan udbetales fra den 1. december forudsat, at alle fysiske kontroller vedrørende støttebetingelserne er udført. I Danmark benyttes etablering af efterafgrøder ved udlæg i en hovedafgrøde, som miljøfokusarealer. De fleste afgrøder høstes betids til, at efterafgrøden har været på arealet i 8 uger og kontrollen kan udføres, så udbetaling af støtten i Danmark kan iværksættes fra 1. december. Men hvis hovedafgrøden er majs, vil høsttidspunktet ofte være så sent, at et sprøjteforbud på arealet i 8 uger efter høst, vil kunne medføre at denne periode strækker sig ind i december/januar. Derved vil det i medfør af EU-reglerne ikke vil være muligt at udbetale den direkte støtte til alle landbrugere i Danmark før efter dette tidspunkt.

Forslaget vurderes kun i ringe grad at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark, idet brakarealer i 6 måneders-perioden allerede er omfattet af et sprøjteforbud, dog undtagen bekæmpelse af visse arter som for eksempel kæmpe bjørneklo mv., og efterafgrøder normalt ikke behandles i den periode, hvor de i henhold til gældende regler for miljøfokusarealer skal være på arealerne. På EU-niveau vurderes forslaget at kunne mindske anvendelsen af pesticider, hvis der i samme omfang som hidtil anvendes kvælstoffikserende afgrøder, som miljøfokusareal.

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug). Der er indkommet følgende høringssvar:

Landbrug & Fødevarer bemærker overordnet, at den delegerede retsakt indeholder ændring af en række regler, som vedrører EU's direkte støtte til landbrugerne, særligt vedrørende miljøfokusarealer, som udgør et af de grønne krav. Landbrug & Fødevarer bemærker videre, at ændringen blandt andet medfører, at der indføres sprøjteforbud på visse miljøfokusarealer. Det er i Danmark relevant for brakarealer og efterafgrøder/græsudlæg, der anvendes som miljøfokusområder (MFO). Landbrug & Fødevarer er imod sprøjteforbuddet, som giver en opstramning af reglerne, der ligger ud over indholdet i den politiske aftale om den fælles landbrugspolitik (forordning 1307/2013, artikel 46), som ligger til grund for de regler, der gælder pt.

Landbrug & Fødevarer mener derfor, at Kommissionen er gået ud over sine beføjelser til at lave gennemførelsesbestemmelser ved at foreslå denne ændring, som på EU-niveau vil være af meget gennemgribende karakter. Endelig skal det påpeges, at reglerne i vid udstrækning vil forbyde sprøjtning på et område, hvor der kun i meget begrænset omfang anvendes sprøjtning. Det gælder eksempelvis i forhold til efterafgrøder generelt. Forslaget vil derfor ikke medføre forenkling af reglerne, men derimod langt større kompleksitet. Samtidigt vil forslaget komme til at betyde, at det ikke længere vil være muligt for enkelte sektorer at anvende eksempelvis græsudlæg til miljøfokusområde. Hertil kommer, at sprøjteforbuddet kan risikere at vanskeliggøre kontrollen af de

grønne krav, og derved forsinke udbetaling af landbrugsstøtten. Set med Landbrug & Fødevarers øjne vil dette være en helt uacceptabel konsekvens af et eventuelt sprøjteforbud.

Landbrug & Fødevarer anfører, at de administrative konsekvenser dog også vil afhænge af retningslinjer fra Kommissionen omkring gennemførelsen af dette forbud, og hvilke muligheder dette giver for den nationale gennemførelse. Såfremt den delegerede retsakt bliver vedtaget i Rådet og Europa-Parlamentet, vil Landbrug & Fødevarer derfor stærkt appellere til, at Miljø- og Fødevareministeriet gør en stor indsats for at få Kommissionen til at acceptere en så smidig og enkel administration af kravet som overhovedet muligt, og som ikke vil betyde hverken ekstra administrative krav for landmanden eller, at landbrugsstøtten udbetales senere. Det er ifølge Landbrug & Fødevarer meget vigtigt for likviditeten på landbrugsbedrifterne, at landbrugsstøtten udbetales primo december.

Landbrug & Fødevarer bemærker endvidere, at forslaget til justering af den delegerede retsakt også indeholder enkelte forslag, som kan være til fordel for den danske implementering af de grønne krav. Såfremt ændringerne til den delegerede retsakt bliver vedtaget, vil Landbrug & Fødevarer derfor opfordre til, at Miljø- og Fødevareministeriet udnytter disse fordele. Herunder fremhæver Landbrug & Fødevarer, at det vil blive obligatorisk at give danske landmænd mulighed for at anvende markbrømmer som miljøfokusområde på lige fod med brømmer/randzoner langs vandløb og søer.

Dansk Gartneri støtter Kommissionens forslag, da det er en administrativ lettelse for planteskoler, ved at mindre arealer fremover skal kunne anmeldes som en afgrøde, benævnt "blandinger", i relation til kravet om afgrødediversificering. Herudover finder foreningen det positivt, såfremt der åbnes mulighed for, at efterafgrøder i ren bestand også kan tælle med som udlæg under efterafgrødereglerne.

Danmarks Naturfredningsforening noterer med tilfredshed, at der nu lægges op til at der ikke må anvendes plantebeskyttelsesmidler på miljøfokusområder. At det hidtil har været muligt at anvende sprøjtegifte på arealer, der er udlagt for at beskytte natur og miljø, har ifølge Danmarks Naturfredningsforening været et alvorligt problem med de grønne krav af den fælles landbrugspolitik. Danmarks Naturfredningsforening udtrykker tilfredshed med, at der nu er taget skridt til at bringe dette til ophør, da det er i modstrid med hensigten om en reel grønning af en reel grønning landbrugspolitik.

I forhold til at det kan vanskeliggøre kontrollen af de grønne krav, finder Danmarks Naturfredningsforening dette af mindre betydning i forhold til den positive effekt af forbuddet og det er endvidere muligt for landmændene at udlægge miljøfokusområder i form af brak, som ifølge Danmarks Naturfredningsforening vil betyde at der ikke er behov for kontrol om efteråret. Danmarks Naturfredningsforening finder således, at det er op til landbruget selv at undgå eventuelle problemer med forsinket udbetaling. Danmarks Naturfredningsforening er derfor heller ikke enige i vurderingen af at forbuddet kun i ringe grad vil påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark, da forbuddet ifølge Danmarks Naturfredningsforening vil få landmændene til at vælge brak frem for efterafgrøder som miljøfokusområde. Hvis dette er tilfældet, vil det ifølge Danmarks Naturfredningsforening have en væsentlig positiv effekt på beskyttelsesniveauet. Ligeledes vil ophør af brug af sprøjtegifte på miljøfokusområder ifølge Danmarks Naturfredningsforening give en mindre belastning af miljøet.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes ikke at være et kvalificeret flertal imod den delegerede retsakt.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede forordning, idet der lægges afgørende vægt på, at ændringerne af de grønne krav ikke nødvendiggør en senere udbetaling af landbrugsstøtten i Danmark.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.